ह वाऽअस्य दैवोऽमृत आत्मा स य एतानि परस्मै करोत्येतꣳ ह स दैवमात्मानं परस्मै प्रयच्छत्यथ शुष्क एव स्थाणुः परिशिष्यते ॥१३॥ तद्धैके । कृत्वा कुर्वते वा प्रति वा कारयन्तऽएषा प्रायश्चित्तिरिति न तथा कुर्याद्यथा शुष्कꣳ स्थाणुमुदकेनाभिषिञ्चेत्तादृक्तत्पूयेद्वा वै स वि वा म्रियेन्नैतस्य प्रायश्चित्तिरस्तीत्येव विद्यात् ॥१४॥ अथ ह स्माह शाण्डिल्यः । तुरो ह कावषेयः कारोत्यां देवेभ्योऽग्निं चिकाय तꣳ ह देवाः पप्रच्छुर्मुने यदलोक्यामग्निचित्यामाङ्कथ कस्मादचैषीरिति ॥१५॥ स होवाच । किं नु लोक्यं किमलोक्यमात्मा वै यज्ञस्य यजमानोऽङ्गान्यृत्विजो यत्र वाऽआत्मा तदङ्गानि यत्रोऽअङ्गानि तदात्मा यदि वाऽऋत्विजोऽलोका भवन्त्यलोक उ तर्हि यजमान उभये हि समानलोका भवन्ति दक्षिणासु त्वेव न संवदितव्यꣳ संवादेनैवऽर्त्विजोऽलोका इति ॥१६॥ ब्राह्मणम् ॥३ [५. २.] ॥ चतुर्थः प्रपाठकः ॥ कण्डिकासंख्या१०७ ॥ पञ्चमोऽध्यायः [६०] ॥ ॥ अस्मिन्काण्डे कण्डिकासंख्या४०२ ॥ ॥

इति माध्यन्दिनीये शतपथब्राह्मणे संचितिनाम नवमं काण्डं समाप्तम् ॥९॥ ॥

EXTRACTS FROM THE COMMENTARY OF SÂYAṆÂCÂRYA.

चितीनामुपधानं हि काण्डेऽष्टमऽउदीरितम् अथास्मिन्नवमे कर्म संचितस्याभिधास्यते ॥ तत्रादौ तावद्धतरुद्रियहोमं विधत्ते । विहितोऽयं होमो रुद्रत्वपतापन्नस्याग्नेरुपशमनार्थः ॥१॥ शान्तदेवत्यं शान्तदेवतार्थं देवताशान्त्यर्थम् ॥२॥ ज्ञतिला आरण्यतिलाः ॥३॥ चितीः परितो निक्षिप्ताः क्षुद्रपाषाणाः परिश्रितः ॥५॥ गवेधुका आरण्या गोधूमाः तेषां पिष्टैः । सा प्रजापतिरूपा देवता ॥८॥ आशयो हृदयदेशः ॥९॥ लोमसु विषसंस्पृष्टेष्वपि बाधाभावात् । अत एतदुत्तरार्धहोमेन स्वस्यामेव (!) दिशि एनं रुद्रं प्रीणाति स्वस्यामेव तमवयजते पृथक्करोति ॥१०॥ स वाऽअशीत्यां च स्वाहाकरोतीत्यादिना (क° २१) तिसृष्वशीतिषु स्वाहाकारः क्रियतऽइत्युपरिष्टाद्वक्ष्यते तत्र कस्मिन्प्रदेशे स्वाहाकार इति तत्राह ज्ञानुदघ्नऽइति ज्ञानुप्रमाणप्रदेशे सोऽध्वर्युः प्रथमं स्वाहाकरोति ॥११॥ उद्गारं भागम् ॥१५॥ प्रथमानुवाके षोडश मन्त्राः तत्र चतुर्दश मन्त्रानवयुत्य स्तौति ॥१६॥ नमो हिरण्यबाहवऽइत्यादिषु मन्त्रेषु प्रतिपाद्या देवता द्वन्द्विनः तत्र [द्वयो]र्द्वयोर्देवतयोः प्रतिपादनात् । दिशां च पतये नम इत्येतद्धिरण्य-